

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

نشریه مطالعات نواحی شهری

دانشگاه شهید باهنر کرمان
(دانشکده ادبیات و علوم انسانی)

این نشریه با مجوز شماره ۸۹۹۱۴/۳/۳ مورخ ۱۳۹۳/۵/۲۵ دفتر سیاست گذاری و برنامه‌ریزی امور پژوهشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و مجوز شماره ۹۳/۳۰۶۸۶ معاونت امور مطبوعاتی و اطلاع‌رسانی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی همچنین بر اساس تفاهم‌نامه شماره ۹۴/۱۸۹۲ مورخ ۱۳۹۴/۸/۹ با همکاری انجمن علمی جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری ایران منتشر شده است.

این نشریه در «ایران ژورنال» نظام نمایه‌سازی مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری (RICeST) به نشانی www.ricest.ac.ir و پایگاه استنادی علوم جهان اسلام (ISC) به نشانی www.isc.gov.ir نمایه می‌شود.

سال دوم، شماره ۳، تابستان ۱۳۹۴

نشریه مطالعات نواحی شهری

صاحب امتیاز: دانشگاه شهید باهنر کرمان (دانشکده ادبیات و علوم انسانی)

مدیر مسئول: دکتر حسین غضنفرپور

سرمدیو: دکتر اکبر کیانی

مدیر داخلی: دکتر صادق کریمی

اعضای هیأت تحریریه:

- ۱- دکتر سیدعلی بدری: دانشیار جغرافیا و برنامه‌ریزی روستایی دانشگاه تهران.
- ۲- دکتر علی زنگی‌آبادی: دانشیار جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری دانشگاه اصفهان.
- ۳- دکتر محمدحسین سرایی: دانشیار جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری دانشگاه یزد.
- ۴- دکتر محمد سلیمه: دانشیار آب و هواشناسی دانشگاه خوارزمی.
- ۵- دکتر علی شماعی: دانشیار جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری دانشگاه خوارزمی.
- ۶- دکتر احمد عباس‌نژاد: دانشیار ژئومورفولوژی دانشگاه شهید باهنر کرمان.
- ۷- دکتر حسین غضنفرپور: دانشیار جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری دانشگاه شهید باهنر کرمان.
- ۸- دکتر اکبر کیانی: دانشیار جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری دانشگاه زابل.
- ۹- دکتر صادق کریمی: استادیار آب و هواشناسی دانشگاه شهید باهنر کرمان.
- ۱۰- دکتر سعیده گروسوی: دانشیار جامعه‌شناسی شهری دانشگاه شهید باهنر کرمان.
- ۱۱- دکتر حسین نگارش: دانشیار ژئومورفولوژی دانشگاه سیستان و بلوچستان.

مشاوران علمی این شماره:

دکتر اکبر کیانی (دانشیار دانشگاه زابل)، دکتر میرنجف موسوی (دانشیار دانشگاه ارومیه)، دکتر یونس غلامی (استادیار دانشگاه کاشان)، دکتر علی منصوری (استادیار دانشگاه پیام نور)، دکتر حسین غضنفرپور (استادیار دانشگاه شهید باهنر کرمان)، دکتر صادق کریمی (استادیار دانشگاه شهید باهنر کرمان)، دکتر حسین یعقوری (استادیار دانشگاه سیستان و بلوچستان)، دکتر محمود اکبری (استادیار دانشگاه یاسوج)، دکتر احمد عباس‌نژاد (دانشیار دانشگاه شهید باهنر کرمان)، دکتر مرتضی اسماعیل‌نژاد (استادیار دانشگاه بیرجند)، دکتر حجت‌الله شرفی (استادیار دانشگاه شهید باهنر کرمان)، دکتر صفر قائدرحمی (دانشیار دانشگاه تربیت مدرس).

ویراستار فارسی: دکتر علی جهانشاهی افشار

فاصله انتشار: فصلنامه

شمارگان: ۵۰۰

ویراستار انگلیسی: دکتر زهرا خزاعی راوری

نشانی:

کرمان- دانشکده ادبیات و علوم انسانی، گروه جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری- کد پستی: ۷۶۱۶۹۱۴۱۱۱

رایانامه: juas@uk.ac.ir درگاه اینترنتی: <http://juas.uk.ac.ir/>

ناشر: مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری (RICEST)

پایگاه استنادی علوم جهان اسلام (ISC)

راهنمای تدوین مقاله

- ۱- مقالات می‌بایست به زبان فارسی همراه با چکیده انگلیسی و واژه‌های کلیدی طبق راهنمای ذیل تهیه و برای بررسی به وب سایت نشریه ارسال شوند.
- ۲- نوع مقالاتی که نشریه می‌پذیرد صرفاً علمی- پژوهشی (بنیادی یا کاربردی) است.
- ۳- مقاله‌های ارسالی می‌بایست در حوزه‌ی عنوان نشریه (مطالعات نواحی شهری) و محورهای معرفی شده باشد. بدیهی است به مقالات خارج از این حوزه ترتیب اثر داده نخواهد شد.
- ۴- نویسنده‌ی مسئول پس از ثبت نام در سایت نشریه (<http://juas.uk.ac.ir/>)، می‌بایست یک نسخه از مقاله را با نام نویسنده/نویسندگان و یک نسخه بدون نام نویسنده/نویسندگان صرفاً در قالب فایل Word2007 به همراه فایل pdf آنها و فرم تعهدنامه از طریق سایت نشریه ارسال نماید.
- ۵- الزامی است که نویسنده/نویسندگان متعهد گردند مقاله ارسالی به این نشریه را تا زمان اعلام نتیجه نهایی توسط داوران به هیچ نشریه داخلی، خارجی و یا کنفرانس ملی و بین‌المللی ارسال ننمایند.
- ۶- با عنایت به محرمانه بودن داوری و ناشناخته بودن هویت نویسنده/نویسندگان و داوران محترم برای همدیگر، توجه داشته باشید در فایل Word و pdf بدون نام، هیچ‌گونه اثری از نام نویسنده/نویسندگان در تمامی بخش‌های مقاله (اعم از شکل‌ها، جدول‌ها و حتی در قسمت مشخصات فایل) وجود نداشته باشد.
- ۷- ساختار مقاله باید بر این اساس تنظیم شود: عنوان مقاله- چکیده فارسی- واژه‌های کلیدی فارسی- مقدمه- داده‌ها و روش‌شناسی- بحث- نتیجه‌گیری- پیشنهادها (در صورت لزوم)، قردانی (در صورت لزوم)، یادداشت‌ها (در صورت لزوم) و فهرست منابع باشد.
- ۸- عنوان: کوتاه، دقیق و بیان روشنی از موضوع مقاله باشد که با قلم B Titr 11 Bold تایپ شود.
- ۹- نام و نام خانوادگی نویسنده/نویسندگان می‌بایست با قلم B Lotus10 Bold با دو خط فاصله از عنوان و به صورت زیر هم آورده شده و رتبه علمی یا مقطع تحصیلی و تخصص، نام دانشگاه، شهر، کشور، در زیر عنوان سمت چپ نوشته شود و نشانی پست الکترونیک نویسنده مسئول که ترجیحاً متعلق به دانشگاه یا موسسه وی باشد، زیرنویس شود.
- ۱۰- چکیده: صفحه نخست مقاله به چکیده فارسی و واژه‌های کلیدی اختصاص یابد. چکیده فارسی شامل شرح مختصر و جامعی از محتوای مقاله با تاکید بر طرح مسأله، هدف‌ها، روش‌ها و نتیجه‌گیری حداکثر در ۲۵۰ کلمه می‌باشد.
- ۱۱- واژه‌های کلیدی فارسی: شامل ۳ تا ۵ واژه، می‌بایست به نحوی تعیین شوند که بتوان از آنها جهت تهیه فهرست موضوعی (Index) استفاده نمود.
- ۱۲- مقدمه: از صفحه دوم شروع شود.
- ۱۳- متن مقاله و فهرست منابع در صفحات یکرو و در هر صفحه ۲۶ سطر و طول هر سطر ۱۲cm و فاصله سطرها Single تایپ شود.
- ۱۴- مقالات از ۲۰ صفحه تایپ شده (با رعایت بند ۱۳) تجاوز نمایند.

۱۵- محتوای مقالات شامل: مقدمه، داده‌ها و روش‌شناسی، بحث و نتیجه‌گیری می‌بایست با قلم B Lotus13 نازک تایپ شود.

۱۶- عناوین اصلی مقاله با قلم B Lotus13 Bold و عناوین فرعی با قلم B Lotus12 Bold تایپ شود. ضمناً عناوین فرعی در بخش بحث به صورت ۲-۱-، ۲-۱-۱-، ۲-۱-۲- و ... شماره‌گذاری شوند.

۱۷- محتوای بخش مقدمه می‌بایست با طرح مسأله و مرور پژوهش‌های قبلی، سؤال‌ها، فرضیه‌ها و هدف‌های تحقیق را توجیه کند و نوآوری در تحقیق را به‌طور واضح بیان نماید. ضمناً یادآوری می‌شود بخش مقدمه می‌بایست یکپارچه و بدون زیربخش باشد.

۱۸- شکل‌ها به صورت کاملاً واضح با ذکر عنوان در زیر آنها: شکل ۱- ... و در صورت لزوم مأخذ در داخل پرانتز (مأخذ: شکوئی، ۱۳۸۷: ۵۰) با قلم B Lotus11 نازک آورده شود.

۱۹- جدول‌ها به صورت کاملاً واضح با فرمت Table Grid با ذکر عنوان در بالای آنها.
۲۰- روابط و فرمول‌های ریاضی با یک ساین کوچکتر از متن مقاله و از سمت چپ تایپ شده و در سمت راست، شماره آنها به صورت صرفاً: رابطه (۱) آورده شود. حسب کاربرد، لزوماً در متن نیز می‌بایست به شماره رابطه اشاره شود.

۲۱- نحوه ارجاع به منابع فارسی و انگلیسی اعم از کتاب و مقاله در داخل متن: (وودز، ۲۰۰۵: ۱۷) یا (غضنفرپور و همکاران، ۱۳۹۲: ۵۵) یا (وارد و همکاران، ۱۹۹۶: ۱۹۰). تاکید می‌گردد منابع و اسامی لاتین در متن، می‌بایست به صورت فارسی تایپ شوند.

۲۲- در بخش فهرست منابع، ابتدا منابع فارسی با قلم B Lotus12 و سپس منابع انگلیسی با قلم Times New Roman تایپ شود. به منظور یکدست شدن فهرست منابع فارسی و انگلیسی تمامی مقالات، از الگوهای ذیل پیروی نمایید:

- کیانی، اکبر. اسماعیل‌زاده، علی. (۱۳۹۱). تحلیل برنامه‌ریزی شهر دوستدار کودک از دیدگاه کودکان. فصلنامه باغ نظر، شماره ۲۰، صفحات ۶۲-۵۱.

- غضنفرپور، حسین. پایدار، ابوذر. شرفی، حجت‌الله. (۱۳۹۲). جغرافیای گردشگری با تاکید بر گردشگری زیارتی. چاپ ...، تهران: نشر نور علم.

- Ward, J.S., Parker, G.R., Fernandina, F.J., (1996). **Landscape principles and issues to be considered when developing district plan.** European Planning Studies. No.25, pp:189-202.

- Woods, M., (2005). **Rural Geography.** First ed. Sage Publication, London.

۲۳- چکیده انگلیسی می‌بایست در پایان مقاله در یک صفحه جداگانه تایپ شود.

۲۴- در وب سایت نشریه (<http://juas.uk.ac.ir/>)، یک قالب ورد آماده قرار داده شده است. پیشنهاد می‌شود قالب مذکور را دانلود نموده و محتویات مقاله آماده شده خود را در قالب آن تنظیم نمایید.

۲۵- دفتر نشریه در ویرایش مقالات آزاد است.

۲۶- مسئولیت صحت مطالب مقالات از نظر حقوقی بر عهده نویسنده/ نویسندگان است.

نشریه

مطالعات نواحی شهری

دانشگاه شهید باهنر کرمان

(دانشکده ادبیات و علوم انسانی)

فهرست مندرجات

- ۱-۲۲ کاربرد روش‌های فازی و AHP برای جانمایی مدارس ابتدایی در ناحیه یک آموزشی شهر کرمان
بهناز انصاری فرد، دکتر مهدی لسانی، دکتر حسین غضنفرپور، احمد خیاطزاده
- ۲۳-۳۹ ارزیابی و تحلیل نقش شهرداری در توانمندسازی مناطق حاشیه‌نشین شهر (مطالعه موردی: شهر گرگان)
دکتر خدارحم بزی، حسین موسی‌زاده، مهدی خداداد
- ۴۱-۵۷ مکان‌یابی اردوگاه‌های اسکان موقت در مواقع زلزله (مطالعه موردی: شهرستان‌های جیرفت و عنبرآباد)
دکتر محمد رحیمی، دکتر علی اصغر عبدالهی، محسن ایلاقی حسینی
- ۵۹-۷۷ ارزیابی عملکرد شهرهای میانی در تعادل منطقه‌ای (مطالعه موردی: شهر جهرم)
دکتر حجت‌الله شرفی، فضل‌الله کریمی قطب‌آبادی
- ۷۹-۱۰۰ شناخت الگوی رشد کالبدی- فضایی کلان‌شهرهای ایران (مطالعه موردی: کلان‌شهرهای مشهد، شیراز، اصفهان، تبریز)
دکتر یونس غلامی، سلمان حیاتی، محمد قنبری
- ۱۰۱-۱۲۰ ارزیابی تأثیر ریزش آوار بر کارایی شبکه معابر در زلزله‌های احتمالی (مطالعه موردی: منطقه ثامن مشهد)
دکتر محمدعلی فرقانی، دکتر زین‌العابدین صادقی، سپیده پور رمضان
- ۱۲۱-۱۳۹ نقش خانه‌های اکولوژیکی در توسعه پایدار گردشگری (مطالعه موردی: بخش هنزاء، شهرستان رابر)
دکتر یوسف قنبری، زهرا کاظمی، دکتر سید اسکندر صیدایی
- ۱۴۱-۱۶۵ بررسی سناریوهای گسترش فیزیکی شهر یاسوج با تأکید بر فرآیندهای طبیعی
دکتر سید حجت موسوی، دکتر عباسعلی ولی، داریوش داستان، دکتر محسن پورخسروانی

سال دوم، شماره ۳، تابستان ۱۳۹۴

سخن سردبیر

اوج علم و هنر پژوهشگران، برنامه‌ریزان و تصمیم‌گیران مرتبط با امور شهری، نیل به اهداف و ارزش‌های «عدالت‌گرایانه و عدالت‌محور» در تمام ابعاد برنامه‌ریزی شهری است، این وضعیت هنگامی تحقق می‌یابد که همواره دانش و تجربیات کافی توأم با فناوری‌های روز و آینده مورد توجه قرار گیرد و در شرایط ابهام از رشته‌های تخصصی کمک گرفته و هر گونه برنامه، طرح و تصمیمی را مبتنی بر دانش و تجربیات موفق استوار نمود.

راهکارهای متعددی به منظور نائل شدن به اهداف آرمانی و عدالت‌محور برای شهرهای ایران قابل طرح است. از جمله اصلاح ساختار اداری و کارکردی نظام برنامه‌ریزی شهری، طرح‌های راهبردی مبتکرانه و خلاق، کاداستر شهری، بانک زمین و شناسنامه سازه‌های شهری، مستندسازی طرح‌های شهری، برنامه‌ریزی و مدیریت شایسته شهری، استفاده از سیستم‌های خبره و هوشمند (مبتنی بر قوانین یا رول‌های رایانه‌ای هوشمند) به منظور جلوگیری از سوء استفاده افراد ناهنجار در نظام برنامه‌ریزی شهری و تخصیص بهینه‌تر کاربری‌های زمین شهری (همانند سیستم‌های پشتیبانی تصمیم‌گیری شهری. تحقق شهر الکترونیکی و شهرداری الکترونیکی و سیستم‌های یکپارچه در تمام ابعاد شهری و مدیریت بحران، سیستم‌های انبار اطلاعات و داده‌کاوی شهری و ... نیاز به طرح‌های مطالعاتی و عملیاتی دارند. مراکز دانشگاهی، وزارتخانه‌ها و سازمان‌های مرتبط با مسائل شهری تلاش‌های متعارفی برای توسعه پایدار و همه‌جانبه شهرها ارایه می‌نمایند، در عرصه جهانی شدن و تبادلات سریع فضای مجازی، روش‌های خلاقانه و مبتکرانه مبتنی بر پژوهش‌های علمی و تجربیات ارزشمند می‌بایست جایگزین روش‌های متعارف گردد،

علاوه بر رویکرد عدالت‌محورانه و دانش کافی، لازم است مطالعات علمی و اجرای طرح‌های شهری متناسب با فناوری‌های روز دنیا و با نگاه آینده‌پژوهانه‌ای انجام گردد. برای مثال در دهه‌ها و سال‌های پیش «پسماندها و زباله‌های شهری» فرایند جالبی را طی نموده است در حالی که قبلاً «هزینه و بودجه» صرف آن می‌شد (مکان‌گزینی محل دفن زباله‌ها و پسماندهای شهری، حمل و نقل و جمع‌آوری) امروزه از به عنوان «طلای کثیف» و «منبع ثروت و درآمد» یاد می‌شود (تولید کمپوست، تولید انرژی و ...). در این راستا، ملاحظه می‌گردد رویکرد علمی و اجرایی به مسأله در طی کمتر از دو دهه تغییراتی داشته است.

به همین منظور است که برنامه‌ریزان شهری به دنبال طرح‌های راهبردی و انعطاف‌پذیر توأم با فناوری روز دنیا (با ضریب شکست تکنولوژیکی کمتر) می‌روند. در این میان آینده‌پژوهی در نظام برنامه‌ریزی شهری هنگامی به‌طور واقعی تحقق می‌یابد که دستاوردهای علمی و فناوری سایر رشته‌های مرتبط با امور شهری به خوبی دیده شود. برای مثال هنگامی که مطرح می‌شود تا سال ۲۰۵۰ میلادی نسل خودروهای با سوخت کربنی در روی کره زمین باید برچیده شود و خودروهای الکتریکی هوشمند (بدون راننده) و تعاملی (ارتباط خودروها با همدیگر و با سیستم شهری) فراگیر می‌شوند، یا ساختمان‌های هوشمند توسعه پیدا می‌نمایند یا شهرهای بدون آلاینده کربنی در حال گسترش هستند، وظیفه برنامه‌ریزان شهری مضاعف می‌گردد. به عنوان مثال امروزه استقبال شهرهای ایران از خودروهای الکتریکی هوشمند تعاملی، جزو مطالبات بسیاری از شهروندان و مراکز علمی و اجرایی می‌باشد. از این رو متصدیان شهری وظیفه خواهند داشت در طرح‌های شهری، زیرساخت‌ها و قوانین لازم و تعاملات بین‌بخشی (هشدار به تولیدکنندگان خودروهای با سوخت کربنی و زمان‌بندی جهت حذف ورود آن خودروها به شهرها) و ... را پیگیری و اجرایی نمایند.

اکبر کیانی، تابستان ۱۳۹۴